

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów
Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów
od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Montenegro. — Turcyja. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Ofiara patriotyczna.)

Lwów, 3. września. Gmina król. obwodowego miasta Sambora ofiarowała ku uczczeniu rocznicy urodzin Jego c. k. Apostolskiej Mości, 15 zł. w. a. na rzecz ranionych żołnierzy z obwodu samborskiego, który to dar przesłał tamtejszy urząd gminny jeneralnej komendzie krajowej na przeznaczony użytek.

(Obwieszczenie dyrekcji giełdowej.)

Wiedeń, 31. sierpnia. *Gazeta wiedeńska* zawiera następujące obwieszczenie:

W komunikacji publicznej na wiedeńskiej giełdzie kupieckiej sprzedawają się niektóre papiery pieniężne, a częścią także gatunki monet i obce waluty inaczej, niż jak na mocy przepisów wydanych przez wysokie ministerjum finansów są notowane.

Zład powstają wielorakie niedogodności. Ten przypadek zachodzi najszczególniej wtedy, gdy zamiast nakazanych dla notowania kursu papierów pieniężnych, dwustawowych, przez 5 podzielnych decymałów wyznacza się cenę w komunikacji według części ułamkowych na ósme i szesnaste części, które w dwustawowych przez 5 podzielnych decymałów wyrazić się nie dadzą.

Wzywa się przeto usilnie wszystkich uczęszczających na giełdę kupiecką, tudzież c. k. senzalów i agentów giełdy, aby w swych negocyacjach postępowali jak najzgodniej z przepisami wydanymi względem publicznego notowania kursu, i ułamkowe części zachodzące przy oznaczeniu ceny papierów pieniężnych i walut negocyowali nie według ósmych i szesnastych części, lecz wyłącznie według decymałów nakazanych dla notowania kursów, zaś gatunki monety negocyowali nie według procentów, które się zasadały przy złocie na nieistniejącym już stosunku wartości, lecz według ceny pojedynczej sztuki w złotych, w całych a najwyżej w półgrajcarach waluty austriackiej. Wiedeń, 28. sierpnia.

C. k. kamera giełdowa.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Twierdza Cherbourg.)

Londyn, 29. sierpnia. Wczorajsze odroczenie parlamentu jako uroczystość było bardzo niezwykłe. Nie było zwykłej wystawności. — Wielka księżna rosyjska Marya odjechała dziś rano z wielkim dworem do Torquay w Devonshire. Następca tronu wirtemburskiego i Wielka księżna Olga zabawią jeszcze niejaki czas w Londynie. Na cześć dostojnych gości rosyjskich dawał wczoraj poseł rosyjski wielki obiad. — Minister handlu, pan Milner Gibson odjechał wczoraj zrana po ukończonej radzie ministeryalnej na wieś. Minister marynarki książę Somerset rozpocznie dziś z lordami admiralicyi podróż inspekcyjną po różnych warsztatach i zakładach floty.

— Mowa od tronu, przy limicie tegorocznej sesyi parlamentu angielskiego, jest następującej osnowy:

Mylordowie i panowie! Królowa JMé. poleciła nam uwolnić panów od dalszych posiedzeń w parlamencie, i podziękować Wam zarazem za gorliwość i pilność w dopełnieniu ważnych obowiązków w ciągu długiej i uciążliwej sesyi tegorocznej.

Królowa JMé. poleciła nam zawiadomić Panów, że zachowuje w stosunkach z mocarstwami ościennymi przyjaźń i zgodę, że nie ma żadnego niebezpieczeństwa, aby pokój powszechny był przerwany. We Włoszech zaszły wypadki zaiste nizmiernej wagi, lecz jeżeli żadne obce nie wmięsa się do nich mocarstwo, i jeżeli Włosi będą mogli s mi urządzić swe sprawy wewnętrzne, to spokój innych mocarstw nie będzie przerwany. Proponowane konferencye w sprawie przyłączenia Nissy i Sabaudyi nie zebrały się dotąd jeszcze, lecz Jej królewska Mość tuszy, że w przyszłych umowach mocarstwa zapewnią jednozgodnie szwajcarskiemu związkowi neutralność i niezawisłość, stosownie do traktatu wiedeńskiego z roku 1815. Wszystkie mocarstwa podpisane na traktacie z roku 1815

przykładały wielką wagę do neutralności i niezawisłości Szwajcaryi, które są równie ważne dla tych mocarstw, i w dzisiejszym stanie spraw europejskich.

Jej królewska Mość poleciła nam zapewnić panów, że morderstwa w Syrii przejęły serce jej najgłębszym smutkiem i jak największem oburzeniem. Jej królewska Mość wraz w Cesarzem austriackim i francuskim, z księciem Rejentem pruskim i Cesarzem rosyjskim porozumiała się chętnie z Sułtanem, aby udzielić tymczasowej pomocy zbrojnej, dla przywrócenia porządku.

Jej królewska Mość poleciła nam zawiadomić panów, że oświadczenia pokoju, które na rozkaz Jej królewski uczynił jej poseł w Chinach, rządowi cesarskiemu w Pekinie, nie osiągnęły pomyślnego skutku, i że potrzeba było wysłać połączone francusko-angielskie siły zbrojne do północnych prowincyi Chin, aby wesprzeć słuszne żądanie sprzymierzonych mocarstw. Jej królewska Mość chcąc nadać jak najwięcej wagi usiłowaniam dyplomatycznym w tej sprawie, wysłała do Chin umyślnego posła, w osobie hr. Elgin, który zawarł był umowę w Tientsin, aby dopomnił się u Cesarza chińskiego, wiernego i zupełnego wykonania tej umowy.

Mości Panowie z izby niższej! Królowa Jej Mość upoważniła nas podziękować wam za szczodre udzielenie funduszy na tegoroczny budżet, i na budowę i naprawę niezbędnych fortyfikacyi, dla zabezpieczenia doków i arsenałów.

Mylordowie i Mości Panowie! Królowa Jej Mość poleciła nam wyrazić wam swą radość i dumę, na widok rychłych postępów ochotników naszych w ćwiczeniach wojennych, co zaszczytnie cechuje ich ducha i patriotyzm. Królowa Jej Mość z serdeczną radością zatwierdziła uchwałę, aby porównać jej europejskie wojsko w Indyach, z resztą sił zbrojnych całego królestwa. Jej królewska Mość tuszy, że zwiększona wolność handlu przyczyni się do rozwoju rekodzielnego przemysłu.

Jej król. Mość raczyła zatwierdzić rozmaite uchwały wielce użyteczne. Królowa Jej Mość tuszy, że postanowienia wydane dla urzędzenia stosunku właścicieli ziemi i dzierżawców w Irlandyi, usuną główne przyczyny niesnasków. Zmiana w ustawie dyscyplinarnej floty przynosi zbawienną poprawę w sądownictwie wojskowym i przyczyni się wielce do zachowania karności i porządku w sile zbrojnej morskiej. Ustawa o zakładach dobroczynności zmniejszy kosztą zarządu majątkiem tych zakładów, i dozwoli spieszniej załatwiać ich sprawy sporne. — Inna znow ustawa umniejsza rzymsko-katolickim poddanym ciężarów, połączonych z utrzymaniem katolickich zakładów dobroczynności. Wydane są i inne jeszcze uchwały dla ulepszenia sądownictwa. Jej król. Mość widzi z wielką radością ducha prawowitości i porządku u poddanych swoich tak w połączonych królestwach obojej Brytanii jak i w koloniach zamorskich. Z wielką radością postrzega Królowa J. Mość, z jak gorącym zapalem przyjmowali księcia Walii jej poddani w północnej Ameryce. — Gdy panowie wrócić do waszych domów, będziecie mieli przed sobą niemniej ważne do wykonania powinności, jak w ciągu sesyi parlamentu. Jej król. Mość błaga gorąco Pana Zastępów, ażeby opatrność uczczyła błogostawieństwa jej usiłowaniam i nieustannemu staraniu ku podniesieniu bogactwa i pomyślności jej ludów.

— „Great-Eastern“ zawiął wczoraj o pół do siódmej wieczór szczęśliwie do portu w Milford. Odplynął z Nowego Jorku dnia 16. a z Halifax dnia 19. b. m.

— Bezimienny korespondent dziennika *Times* pisze z Cherburga, gdzie bawił dni czternaście, że tam nie widać ani śladu uzbrojeń wojennych. „Oglądałem, pisze, codziennie twierdze, doki i przystaie i nie widziałem nic, coby się zwać mogło przygotowaniem do wojny. Z piętnastu okrętów tylko jeden „Arcole“ jest do czynnej służby gotów, i krąży właśnie w przystani, ażeby wypróbować maszynę. Słychać, że jest przeznaczony do Hiszpanii, lecz o tem nie można się dowiedzieć z pewnością. „Arcole“ ma na pokładzie dziewięćdziesiąt dział, inne statki, pierwszego i drugiego rzędu nie są wcale uzbrojone; lecz głoszą tu, że w dwóch dniach mogłyby być zupełnie uzbrojone. W arsenałach znajduje się dostateczna ilość dział gwintowanych, kul i wszelkiej broni dla floty cesarskiej. W zbrojowni jest samych karabinów trzydzieści tysięcy. Wojska jest teraz nie wiele — tysiąc pięćset ludzi wojska lądowego i 3000 piechoty morskiej; która nie może się równać pod żadnym względem z angielską. W przeciągu dwudziestu czterech godzin może przybyć na zawołanie 50.000 wojska z głębi

kraju. Okręt wojenny „Normandia“, o którym tak wiele mówiono, nie będzie ukończony jeszcze i za rok, i nie będzie zapewne tak bardzo straszny. W arsenale i na warsztatach okrętowych nie ma wiele roboty. Buduje się tylko jeden nowy okręt, przecież w Cherburgu, w zbrojowniach, twierdzach i warsztatach pracuje przeszło 9500 ludzi (zdaje się, że wraz z załogą.) Fortyfikacje i grobla w przystani są tak silnie zbudowane, że wyobrazić sobie prawie nie można, aby groźniej i silniej dał się ufortyfikować Cherburg. Na grobli stoi już sto dział pozycyjnych, a doliczywszy działa twierdzy, jest razem przeszło trzysta. Działa Armstronga i Whitwortha mogą wprawdzie sprawić wiele szkody w arsenale i w okrętach w przystani, lecz ani myśleć, aby mogły wstrząść te z granitów kowane budowy. Cherburg jest jak nasilniejszą twierdzą obronna, lecz powtarzam, że w tej chwili nie widać tu żadnych uzbrojeń.“

Francya.

(Dalsza podróż Cesarstwa. — Wiadomości bieżące. — Mowa pana Persigny'ego.)

Paryż, 29. sierpnia. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza następujące pismo z Annecy datowane dnia 29. sierpnia: Dzisiaj odjeżdżają Ich Mość Cesarstwo z Chambéry. Zabawili dwie godziny w Aix, przyjmowali władzę w dworcu kolei i zwiedzili kąpiele tamtejsze. Około 4. godziny przybyli do Annecy, gdzie zostaną przez jutro. Pojutrze udadzą się w dalszą podróż.

— Prawie wszyscy ministrowie wyjechali z Paryża. P. Rouher, minister budowy, odjechał do departamentu Rey-de-Dome, pan Chasseloup Laubat do Charente-Inferieure a pan Fould do Tarbes. Pan Chasseloup Laubat odjeżdża później w charakterze ministra Algierji do Afryki, ażeby tam przyjmować Cesarza, a pan Hamelin w tym samym zamiarze uda się do Tuluzy. — Hrabia Persigny przybył do Paryża, żądać uda się do St. Etienne przyzwać w jeneralnej radzie tego departamentu. — Książę Metternich odjeżdża jutro z Paryża za urlopem.

— Podług marsylskiego *Semaphore* stało 11. sierpnia w porcie koło Bejrutu 25 okrętów wojennych różnych narodów europejskich, a prócz tego ciągle jeszcze nadchodziły nowe okręta wojenne. Jenerał Montauban, dowódca wojsk francuskich w Chinach, miał otrzymać rozkaz powracać do Francji, jak tylko pokój z Chinami będzie zawarty, czego się spodziewają po zajęciu twierdz nad rzeką Pejho. — Francya buduje flotylę, która na jeziorze Genewskim w Thonon stać będzie.

— Na przyszły miesiąc, jak zapewniają w kołach wojskowych, wysłane będą 800 ludzi z Tuluzy jenerałowi Beaufort d'Hautpoul, ażeby utrzymać pełną liczbę w korpusie syryjskim. — Francuski poseł w Konstantynopolu pan de Lavalette wyprawił jednego z „attaché“ poselstwa do Hercogowiny w poleceniu rozpoznać gruntownie powody tamtejszych niepokojów. Francuski konsul w Warszawie, który za urlopem był się oddalił, otrzymał polecenie wracać na swoje stanowisko.

— Mowa pana Persigny'ego przy otwarciu rady jeneralnej departamentu Loary jest w głównej części następującej osnowy:

„Nie potrzebuję mówić, że jeśli od programu wyrzeczonego w Bordeaux *L'Empire c'est la paix* (Cesarstwo jestto pokój), niewiedziły Europę dwie wielkie wojny, nie można winy tego przypisywać Cesarstwu. Wymawiając te ważne słowa, nie mógł rościć Cesarz, żeby miało być w jego mocy znieść wojnę pomiędzy narodami ziemi i podać światu nowy sposób do spokojnego rozstrzygnięcia wszystkich spraw społeczeństwa europejskiego. Wielkie znaczenie jego programu zależy na tem, że nowe Cesarstwo, rozpoznając następstwo pierwszego z korzyścią inwentarza, odrzuciło dziedzictwo walk i zemsty, by zawiązać odtąd spokojne i przyjazne stosunki z wszystkimi mocarstwami, i ten program był wiernie dopełniany.

Co do kwestyi nadzwyczajnych, które niestety nie dadzą się rozstrzygnąć w drodze dyplomatycznej, było ich dwie: orientalna i włoska, a obie zagrażały wojną Europie zewnątrz Cesarstwa i jeszcze na długi czas przed utworzeniem jego. Pierwsza kwestya była przeszło od pół wieku przedmiotem powszechnej obawy; wszyscy dyplomaci spoglądali z niespokojnością na Konstantynopol, i każdy mówił, że w chwili, kiedy państwo otomańskie rozpadnie się w gruzy, popadnie Europa w straszliwy zamęt współzawodnictwa. Druga kwestya, mniej niebezpieczna dla Europy, była niemniej groźną dla Francji. Bo kiedy we Włoszech od 40 lat toczyła się walka narodowości pod pozorem walki porządku przeciw anarchii, tedy łatwo było przewidzieć, że w chwili, jak Włochy rozpoczną wojnę z Austryą nie imieniem demagogii lecz na wezwanie jednego z książąt włoskich, musiałaby Francya zawikłać się w tę wojnę, nie chcąc zostawić całego półwyspu i Alp francuskich pod władzą Austrii.

Ale jeśli niepodobna było uniknąć obudwu tych wojen, to przynajmniej ukończone zostały równie spieszenie jak pomyślnie. Istotnie zdawało się Cesarzowi zależeć na tem, ażeby ani jedna ani druga nieprzybrała cechy wojen pierwszego Cesarstwa, i żeby ukończone zostały wtedy, kiedy publiczność sądziła pod wpływem analogii historycznych, że zaledwie się rozpoczęły. A to dowodzi więcej, niż wszelkie rozumowania, jak dalece pozostał Cesarz wiernym swemu programowi.

Wszelako dodać potrzeba, że obie te wojny, chociaż tak szczęśliwie ukończone zostały, osiągnęły swój cel tak dobrze, jak tylko dozwalały stosunki ludzkie. Albowiem po załatwieniu tych obudwu kwestyi, o które głównie chodziło, nie zawierają już pod-

rzędne kwestye nie takiego w sobie, coby mogło istotnie zagrażać pokojowi świata.

Odtąd więc jest już kwestya orientalna tylko dyplomatyczna bez względu na to, czy państwo otomańskie utrzyma się czy nie, czy fanatyzm religijny zastąpi umiejętną organizację dzisiejszego społeczeństwa, czy też nie zdoła przeprowadzić tego podyktowanego dzieła. Przed wojną krymską stawiało niebezpieczeństwo tej kwestyi dla Europy nie tyle trudność nowego uorganizowania tych krajów, ile raczej podobieństwo, że sąsiednie główne mocarstwo mogłoby zabrać Konstantynopol i Dardanele, nimby Europa miała czas rozstrzygnąć tę sprawę. Teraz jednak, kiedy zburzenie Sebastopola złożyło całą tę kwestyę w rękę Europy, nie ma powodu, któryby w razie potrzeby przeskodził głównym mocarstwom załatwić ją na drodze spokojnej spólną uchwałą.

Podobnie miała się rzecz z Włochami. Właściwie nie chodziło o to, by Austryę pozbawić królestw dziedzicznych na półwyspie lecz głównie, by uwolnić wszystkie inne państwa włoskie z pod jej władzy, i ten zamiar został w zupełności osiągnięty. Zarówno czy Włochy utworzą dziś federację czy jedno tylko królestwo; przypaśćmy nawet, że własną winą naraziła na niebezpieczeństwo niezawisłość, którą im nadaliśmy, jeśli same naruszają zasadę nieinterwencji, co jest rękojmnią ich niezawisłości i wolności: — korzyść odniesiona w tej wojnie przygłusza wszelkie kwestye podrzędne i odejmuje pierwotne znaczenie dalszym wypadkom.

Jak tylko bowiem zostaną obie te wielkie kwestye raz załatwione, a przynajmniej w głównej części rozstrzygnięte, to na czas, w którym zyjemy, nie pozostaną Europie żadne inne kwestye do załatwienia. Głowy niespokojne i uprzedzone mogą wywoływać strachy; w Niemczech mogą mówić, że pragniemy Renu, a w Anglii, że zamyślamy wylądować na ich wybrzeżach; ale takie niedorzeczności nie zasługują na bliższą uwagę.

Najprzód przy teraźniejszym stanie umiejętności wojennych nie jest już rzeczą taką jak Ren granicą strategiczną. Francya więc nie narazi się na nową wojnę europejską dla złudnej korzyści. Co do mniemania zaś, jakobyśmy chcieli zachęcać Niemców do jedności, ażebyśmy przezto uzyskali prawo, usprawiedliwione samym interesem równowagi europejskiej, upominać się o prowincję nadreńską, jest to — niech mi wolno będzie powiedzieć — niedorzeczność polityczna (*un contre-sens politique*), gdyż Francya jako mocarstwo wojskowe jest dwakroć silniejsza bez Renu na kontynencie w obec podzielnej Niemcy, niżby była w takim razie, gdyby przyszła do skutku jedność Niemcy za małym wynagrodzeniem Renu. Zresztą duch niemiecki już z natury swej przeciwny jest jedności, a to jest wielką rękojmnią bezpieczeństwa dla świata, któremu ta podzielona potęga służy niejako za siłę łagodzącą.

Co do Anglii dziwiłem się zawsze, że mężowie, którzy posiadają pewną powagę w tym kraju, zdawali się wierzyć w podobieństwo napadu z naszej strony. Pojmowałbym obawę pewnych umysłów, że zbieg nadzwyczajnych stosunków mógłby wywołać wielkie nieporozumienie między obydwojma krajami, i że w obec takiego podobieństwa mogłaby tak jedna jak i druga strona uważać za rzecz potrzebną zastosować wojskową obronę do postępów umiejętności; ale wierzyć na prawdę, że jeden lub drugi z tych rządów chciałby dobrowolnie wywołać tę straszliwą, krwawą walkę między dwoma największymi mocarstwami świata, w której mielibyśmy nawzajem wszystko do stracenia, a tak mało do zyskania, byłaby to śmieszność nie do pojęcia! Nikt zapewne we Francji nie przypisze ani na chwilę podobnych zamiarów Cesarzowi ani rządowi jego. Ale i w Anglii jest tak samo. Tam panowie! z wyjątkiem pewnych frakcyi stronnictw, które z rozmaitych przyczyn starają się zwichnąć nasze stosunki, lecz które nie mają rzeczywistej wagi prócz tej, jaką im nadaje przypadkowo obecna równość sił obu głównych stronnictw, ludzie znamienici wszelkich opinii, jak również dostojna i szlachetna monarchini, czyniąca zaszczyt tronuowi W. Brytanii, pragną jedynie pokoju i dobrej harmonii pomiędzy obu krajami. Cały lud angielski pomimo tylu poduszczeń przeciwnych nie innego nie pragnie. Złudzona lub łudząc się sama względem zamiarów naszych i wmawiając w siebie na wiarę mylnych podań, że postępujemy z nią nielojalnie, część publiczności angielskiej uległszy wrażeniom, mniemała się upoważnioną do użycia ostrożności przeciw nam. Lecz postawa spokojna i godna masy młodych ochotników ofiarujących tak szlachetne usługi krajowi, ich godło: *obrona nie wyzwanie* (*defense not defiance*) zresztą przyjęcie traktatu handlowego w kraju, wszystko dowodzi, że żadna nieprzyjazna namiećność nie porusza narodu przeciwko nam, że owszem naród ten chce zbadać nasze uczucia, a gdy prawda w końcu wyjdzie na jaw, obydwa ludy wyłącznie wstąpią w szranki współzawodnictwa, do jakiego traktat handlowy otwiera im bramę. (D. c. u.)

Włochy.

(Wiadomości z Neapolu. — Powstanie w Bazylikacie.)

Neapol. Demokratyczne dzienniki — mówi *Gas. wied.* — podnoszą ile posłowie francuski i piemoncki przyczynili niedogodności neapolitańskiemu rządowi. Baron Brenier upatrzył teraz porę wystąpić z tem, że nie otrzymał satysfakcyi za obelgę przedtem doznaną. Pan Brenier, mówi *Indépendance*, oświadczył, że będzie zachowaną słuszną i przyzwoitą, jeżeli rząd neapolitański przystąpi do wypłaty wynagrodzenia, które się francuskim poddanym za szkody w Palermie podczas bombardowania poniesione należą, i jeżeli wyprawi nadzwyczajnego posła do Paryża z poleceniem prze-

łożyć rządowi francuskiemu zwykle w takich razach uniewinnienia. Podług innych wiadomości ob staje pan Brenier tylko co do pierwszego punktu, i uważa za dostateczną satysfakcyę i proste wynagrodzenie pieniężne bez misyi z uniewinnieniem. Poseł piemontki zaś, jak wiadomo, domagał się satysfakcyi za obrazę piemontek bersaglieri, którzy przebywali na ładzie w Neapolu.

Pan Depretis, „prodyktator“ w Palermie, zaprowadza w Sycylii piemontki system monetarny. Nowe monety odbijane będą z popiersiem Wiktora Emanuela z napisem „Wiktor Emanuel Król Włoch.“

Palermu strzegą teraz tylko niektóre wojska miejscowe i gwardya narodowa. Wszyscy ochotnicy wyruszyli do Milazzo. Genujskie dzienniki donoszą, że z Neapolu wyszło do dnia 23. sierpnia więcej niż 90.000 mieszkańców.

O zdobyciu miasta Reggio donoszą do *Corr. mercantile*, że artylerzyści byli pierwsi, co wypowiedzieli służbę, widząc, że powstańcy zajęli zewnętrzne fortyfikacye tego miasta. Siłę tych dwóch brygad królewskich, które pod Pizzo i Monteleone Garibaldiści otoczyli, a które się potem w czasie układów o kapitulacyę na różne strony rozprószyły, obliczają na 10.000 ludzi.

— O powstaniu w prowincyi Basilicata donosi korespondencya z Neapolu pod dniem 21. b. m. do *Journal des Débats* co następuje: „W tej gorzyszej a ludnej prowincyi, w samem centrum królestwa, wybuchło powstanie dnia 17. we wsi Corleto. Dnia 18go ruszyli powstańcy do Potenzy, gdzie stało 400 żandarmów. Dowódzca tego oddziału, kapitan Castagna, zajął ze swemi ludźmi stanowisko na wzgórzu za miastem Monte. Za nim udało się do 30 ludzi z gwardyi narodowej, a rozeznawszy ztąd, jaki jest stan rzeczy, wkroczył do miasta i miał całogodzinną utarczkę z ludem, który wykrzykiwał „niech żyje Garibaldi i jedność włoska!“ W końcu ustąpili z placu żandarmi po stracie 14 poległych, 3 rannych i 40 pojmanyh. Gwardya narodowa w walce z żandarmami miała 4 ranionych, a między temi jeden z najzamożniejszych właścicieli królestwa Domenico Asseta. Prezydentem tymczasowego rządu w Potenzy jest pułkownik Migoonna, który z Sycylii z pułkownikiem Boldrei i Albri przybył z instrukcyami Garibaldeggo i organizował powstanie w Corleto. Dotychczasowy prefekt Potenzy (bez wątpienia ten sam, którego mieniono intendantem królewskim) został członkiem prowizorycznego rządu.“

Niemce.

(Konferencya w sprawie monety papierowej.)

Z Turyngii piszą pod dniem 21. sierpnia do *Magdeburger Zeitung*: Jak słyhać, oświadczyły Prusy swą gotowość wejść w konferencyę z państwami celnego związku względem uregulowania kwestyi co do przypuszczenia zagranicznych papierów pieniężnych, to jest banknotów, dlatego niezadługo wyjdą ze strony Prus zaproszenia na te konferencyę. Przynależnym rządowi przesłano przed niejakiem czasem obszerny memoryał względem tej ważnej sprawy, który, jak słyhać, wyszedł od państw turyngskich i Brunświku, a punktacye jego znalazły tak powszechnie uznanie, że będą stanowić zasadę obrad, i zapewne przyjdzie do porozumienia.

Montenegro.

(Doniesienia z Montenegro.)

Donoszą z Raguzy pod dniem 20. sierpnia do dziennika *Patrie*, że w Montenegro panuje spokój, pomimo zabiegów starego księcia Petrowicza, aby wystąpić jako pretendent. Młody Mikołaj Petrowicz, syn Mirka Petrowicza jest bardzo czynny. Nazajutrz po ogłoszeniu go panującym księciem Czarnogóry wyjechał na objazdkę głównych okręgów kraju, wszędzie witano go z uniesieniem. Mikołaj Petrowicz, synowiec i sąsiad Daniły V., urodził się dnia 6. grudnia 1841 w Nieguszu, ma więc teraz lat 19. Dnia 1. sierpnia 1856 wstąpił do kolegium Ludwika Wielkiego w Paryżu, i nauki z wielkiem ukończył powodzeniem. Dnia 30go marca 1860 wrócił do Czarnogóry. Książę Daniło miał z małżonki swej księżnej Darynki tylko jedną córkę, którą, jak słyhać, ma zaślubić książę Mikołaj Petrowicz.

Turecja.

(Korespondencya z Widyniu. — Utrzymanie zbiegłych chrześcian w Bejrucie. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Damaszku.)

Pisza z Widyniu do *Constitutionnela*: Wzburzenie umysłów wzmaga się w Serbii. Potwierdzają się wiadomości, że Turcy dopuścili się morderstw w Kladowie. Zamordowali starego i czworo dzieci przy pracy w polu, a ciała ich wrzucili do Dunaju. W Bulgaryi panuje dotąd jeszcze spokój. W Widyniu liczne patrole przeciągają po mieście co noc. Jest tam obecnie dwóch Baszów, Said Basza, gubernator prowincyi, i Ismail Basza, dowódzca oddziału wojskowego; jemu w znacznej części poruczone są rozkazy wys. Porty. O stanie wojska tureckiego w Bulgaryi donoszę ci — mówi korespondent — że dziesiątkują go dwie kłeski: dezercya i febrja, dezercerya w Szumli i Sylistryi, febrja w Widyniu. Załoga w Belgradzie nie otrzymała żołdu od ośmiu miesięcy, w Widyniu od dziewięciu. Jazda jest źle uzbrojona, piechota wygląda dosyć dobrze.

— Liczba osób uciekających, które przybyły z Damaszku do Bejrutu, wynosi przeszło 30.000. Kazden z nich dostaje po dwa piastry dziennie na utrzymanie. Wojska tureckie, które przybywają do Bejrutu, odchodzą niezwłocznie ztamtąd dalej do tych miejsc, gdzie mają pozostać załoga.

— Z Damaszku donoszą, że jak się zdaje, nie odkryto dotąd żadnego zorganizowanego spisku na chrześcian, chociaż przed powstaniem wiele o tem było mowy, t. j. niektórzy muzułmanie grozili w ogólności chrześcianom, że dzień zemsty już się zbliża. Ale mimo tego mniema wielu, że był spisek, i że miał wybuchnąć w nocy w cztery godzin po zachodzie słońca, lecz że surowe ukaranie za znieważenie krzyża przyspieszając wybuch wstrzymało ogólne powstanie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Medyolan, 1. września. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z Turynu pod dniem 31. sierpnia: Czwarty korpus armii pod dowództwem Cialdiniiego wyszedł wczoraj z Bononii do Catolica wzdłuż prowincyi Emilli. Korpus ten ma stanąć główną kwaterą w Forli. Główna kwatera pierwszego korpusu, wyruszyła także równocześnie z korpusem czwartym z Alesandryi do Piacencyi. Dowódzca naczelny Sonaz z jeneralnym sztabem nocował już w Piacencyi. Brygady pierwszego korpusu Piemonte i Aosta odjechały spiesznie koleją żelazną do Genuy, wsiadły natychmiast na okręta i odplynęły do Neapolu. Czterem tym pułkom pieszom dodano dwie kompanie artyleryi. Ekspedycya ta wyładuje w Neapolu równocześnie z trzema batalionami bersaglierów, które dawniej już odplynęły. Garibaldi porozumiał się w tym względzie z rządem piemontckim i ludnością neapolitańską. Wczoraj gwardya narodowa w Turynie zluzowała poczty wojskowe. Wojsko wyjdzie z Turynu. Zdaje się, że w Alesandryi będzie główna kwatera piątego korpusu. Wczoraj ogłoszono już manifest względem werbunku do pociągów cywilnych.

Tenże dziennik donosi z Genuy dnia 31. sierpnia: Oddział ochotników Nicotery rozpuszczony w Toskanii, wsiadł w Liwurnie na dwa statki parowe i odplynął, aby się połączyć z Garibaldim. Z Neapolu przybył dzisiaj na neapolitańskim parowcu „Capri“ książę Casanello, w poselstwie od króla do Cesarza Napoleona.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. września.

Hotel europejski: Pp. Mochnacki Tymoleon i Dolański Ludwik.
Hotel angielski: Hr. Poniński Artur; Krzyszowski Alexander; Wojezyński Alfred; Terlecki Jan; Melbachowski Zygmunt; Rosnowski Felix i Cybulski Henryk, ces. ros. podpułkownik.
Hotel Kuhn: Borkowski Izidor.

Wyjechał ze Lwowa.

Dnia 3. września.

P. Kowalewski Łazarz, do Starokona.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. i 2. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 12	+ 14 8	85 6	pol.-zachodni sł.	pogoda
2. god. po poł.	325 96	+ 23 6	51 0	" "	" "
10. god. wiecz.	326 20	+ 17 8	78 5	" "	" "
7. god. zrana	326 17	+ 17 4	80 3	pol.-zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325 57	+ 24 8	48 1	" "	pogoda
10. god. wiecz.	325 11	+ 19 0	67 8	" "	" "

T E A T R.

Dzisiaj na scenie niemieckiej: „Maxen-Bauer“, komedya ze spiewami i tańcami w 3 aktach. Czwarty występ pana Edwarda Weissa.

Kurs lwowski.

Dnia 3. września.

	gotówką		towarem	
	zl.	c.	zl.	c.
Dukat holenderski	6	15	6	20
Dukat cesarski	6	19	6	25
Półimperyal zł. rosyjski	10	55	10	73
Rubel srebrny rosyjski	2	3	2	7
Talar pruski	1	95	1	98
Polski karant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	85	—	85	50
Akeye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	159	—	162	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	68	30	69	5
5% Pożyczka narodowa	78	50	79	50

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 3 września.

	zl.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . . wal. austr.	85	—
" przedał " " 100 po	—	—
" dawał " " 100	—	—
" żadał " " 100	85	50
Wartość kuponu od 100 złr.	—	72 1/2

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 3. września

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78 40 Metaliki po 5% za 100 zł. 67.60; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 793.—;

Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 180.70; niższo-austr. towarzy- stwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 111 75. — Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 129.90. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 25, dukaty ces. pełnej wagi —. —, korony — półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej. Dnia 31. sierpnia.

1. Pług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	63	63 50
Z pożyczki narod. po 5%	78 50	78 60
Z r. 1851, ser. B. po 5%	99	99 50
Metaliki po 5%	67 25	67 40
dtto. " 4 1/2%	59 25	59 50
dtto. " 4%	53	53 25
dtto. " 3%	39 50	40
dtto. " 2 1/2%	33 50	34
dtto. " 1%	13 70	13 80
Przez. do wylos. z r. 1839	127	127 50
" " 1854	91 25	91 75
" " 1860	92	93

Renty Como po 42 lir. aus.	15 50	15 75
Wylos. obl. dawn. długu państ.	po 5% 64	65
" " 4 1/2%	58	59
" " 4%	50	51
" " 3 1/2%	44	45
" " 3%	52	52
" " 2 1/2%	48	48
" " 2%	43	43
" " 1 1/2%	38	38
" " 1%	34	34
dtto. z procent za granicą	5%	64
" " 4 1/2%	58	59
" " 4%	50	51

B. Krajów koronnych		
Niższej Austrii	91	92
Wyż. Aust. i Salb.	90 75	91 25
Czech	92	92 50
Morawii	89 50	90 50
Szląska	88	89
Styryi	89	89 50
Tyrolu	89	90
Kar., Krainy, i Wyb.	88 50	89
Węgier	69 50	70 50
Ban. Tem., Kreacyi i Slavonii	67	67 50
Galicyi	68	68 50
Siedmiogr. i Bukow.	65 25	65 75
Lom. wen. poż. z r. 1850	—	—

Wen. pożyczka z r. 1859	79 25	79 50
po 5%	64	65
po 4%	50	51
po 3 1/2%	44	45
po 3%	37	38
po 2 1/2%	31	32
po 2%	24	25
po 1 1/2%	21	22

2. Stan oblig. domestykaln.		
po 3% za 100 zł.	14	14
" 2 1/2% za 100 zł.	13	13
" 2 1/4% za 100 zł.	12	12
" 2% za 100 zł.	11	11
" 1 1/2% za 100 zł.	10	10

3. Akcyje.		
Banku nar.	797	799
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	181 30	181 40
Niż.-aust. tow. eskont. po 500 zł.	552	554
Póln. kolei po 1000 zł. m. k. 1844	1845	—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	251	251 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	187 50	188
Połud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	120	121 50
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (80%) wpłaty	147	147
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	140 50	141
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 100 zł. (50%)	159 50	160
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22	24
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	56	60
Kolej Budehradzka po 500 zł. m. k.	645	650
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	84	85
z wpłatą 60 zł. (30%)	—	—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—	200

Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	116	116
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	425	427
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	170	190
Mostu lańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	365	370
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	330	335
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—	—

4. Listy zastawne.		
Banku naro- dowego w mon. kon. 6let. po 5% 100 25	100 50	100 50
10 " 5% 98	98	98 50
przeznac. do los. po 5% 90	90	90 25
na 12 m. 5% za 100 zł.	100	—
Banku naro- dowego w wal. austr. 10 " 5% 86	86	86 25
Gal. Tow. kred. po 4% 84	85	85 50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	94	94 50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134	134 50
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	94 25	94 50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	128 50	129
Kol. Gloggn. za 100 zł.	84	84
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	93	93
Lloyda za 100 zł.	85	86

6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	108 25	108 50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	97 50	98
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	111	113
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37 75	38

Esterhazego po 40 zł. m. k.	80 50	81 50
Salma " 40 " "	37 25	37 75
Palfigo " 40 " "	38 50	39
Clarego " 40 " "	36 50	37
St. Genois " 40 " "	36 25	36 75
Windschgrätza 20 zł.	23 75	24 25
Waldsteina " 20 " "	25 75	26 25
Keglevicha " 20 " "	14	14 50

Weksle. (Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol.	110 75
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	111
Berlin za 100 tal.	—
Wrocław za 100 tal.	—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	111 25
Genoa za 100 lir. piem.	51 40
Hamburg za 100 M. B.	97 65
Lipsk za 100 tal.	—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—
Londyn za 10 ft. szt.	129 35
Lugdun za 100 fr.	—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—
Marsylia za 100 fr.	51 50
Paryż za 100 fr.	51 50
Praga za 100 zł. w. a.	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—

Kurs złota. (31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piast. wol	19 20
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—
Dyskonto weks. Bank. nar.	5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.	6%
Dukaty ces. men.	6 zł. 23 c.
dtto. pełnej wagi	6 " 22 "
Korona	17 " 88 "
Półkorona	" " "
Napoleondor	" " "
Rosyjski impery.	" " "
Kurs korony w e. k. kasach	13 zł. 50 c.

KRONIKA.

Wykaz

przedsięwziętego w miesiącu sierpniu 1860, przez dozorców targowicy u tutejszych piekarzy ważenia i rewizyi pieczywa.

Imiona i nazwiska	Miejscę sprzedaży	pieczywo zbytkowe	bułki	chleb biały		chleb razowy		Uwaga.
				pszenny	żytni	pszenny	żytni	
Waluta niższo-austriacka								
c. łut. c. łut. c. łut. c. łut. c. łut.								
Klemens Beek	139	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5			
Hipolit Daszkiewicz	84	1 1 1/2	1 3	1 4	1 5	1 11	1 12	
Józef Friederich	54	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5			
Maciej Golebiowski	85	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5			
Krzysztof Hillich	46	1 1 1/4	1 2 1/4	1 4	1 5			
Walenty Hillich	178	1 1 1/4	1 2 1/2	1 4	1 5			
Eward Kromer	298	1 1 1/4	1 2 1/2	1 4	1 6			
Jan Kozyrski	288	1 1 1/4	1 2 1/2	1 4	1 5			
Łukasz Mrazek	60	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5			
Michał M ryanek	123	1 1 1/2	1 3	1 4	1 5			
Jan Schulz	93	1 1 1/2	1 3	1 4	1 5			
Piotr Wojcicki	199	1 1	1 2	1 4	1 4 1/3			
Józef Włoszyński	18	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5			
Jan Zehetgruber	48	1 1 1/2	1 3	1 4	1 5			
Michał Harasymowicz	342	1 2	1 3	1 4 1/4	1 5 1/2			
Mojżesz Mensch	328	1 2	1 3	1 4 1/2	1 5 1/2			
Robert Doms	141	1 1 1/2	1 3	1 4	1 5 1/7			
Józef S rotkowski	48	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5			
Józef Fischer	74	1 1 1/4	1 2 1/2	1 4	1 5	1 11	1 12	
Jan Müller	55	1 1 1/2	1 2	1 4	1 5			
Marcin Müller	15	1 2	1 2 1/2	1 3 1/2	1 5			
Józef Müller	Krak.	1 1 1/2	1 3	1 4	1 5			
Józef Czek	plac	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5	1 11 1/2	1 12 1/2	
Franciska Roppel	14 1/4	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5			
Karol Harak	44 1/4	1 1 1/2	1 2	1 4	1 5			
Waldw Marwarth	136 1/4	1 1 1/2	1 2	1 4	1 5			
Franciszek Sroliński	10 1/2	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5			
Ferdynand Zehetgruber	235 1/4	1 1 1/2	1 2	1 4	1 5			
Izak Aiten	134 3/4	1 2	1 3	1 4 1/2	1 5 1/2			
Jeremiasz Offe	13 3/4	1 2	1 3	1 4 1/2	1 5 1/2			
Suma		28 43	29 74 1/4	8 113 1/2	30 152 1/2	3 33 1/2	3 36 1/2	
przeciętne	lipiec 1860	1 1 1/2	1 2 1/2	1 4	1 5	1 11 1/2	1 12 1/2	
a zatem w	czerwiec 1860	1 1 2/3	1 2 1/2	1 4	1 5 1/3	1 11 1/4	1 12 1/4	
	podnoszeniu się							
	spadaniu							

Wykaz

przedsięwziętego w miesiącu sierpniu 1860, przez dozorców targowicy u obcych piekarzy ważenia i rewizyi pieczywa.

Nazwiska i imiona	Miejscę sprzedaży	wiejski chleb kolonizator	zółkiewski chleb domowy	kulikowski chleb	wiejski chleb razowy	Uwaga.
c. łut. c. łut. c. łut. c. łut.						
Jocher Ignacy		1 6 2/3				
Wagmann Filip		1 6 2/3				
Wolf Jakób		1 6 2/3				
Wagmann Adam		1 6 2/3				
Badner Nachmann			1 5			
Lebwohl Jakób			1 5 1/8			
Lebwohl Meilech			1 5			
Lebwohl Izak			1 5			
Missmer Izak			1 5			
Stein Ester			1 5			
Stein Leib			1 5			
Stein Idel			1 5			
Hahn Markus			1 5 2/6			
Farb Gedaila			1 5			
Fein Laje			1 5 2/6			
Unschweif Benjamin			1 5 8/6			
Kalt Cham			1 5 4/6			
Bierbach Mojżesz			1 5			
Bloc Elle				1 6 1/3		
Wildmann Salamon				1 6		
Götzel Götzel				1 6 2/3		
Ncht Hersz				1 5 2/3		
Charatan Abraham				1 6 2/5		
Klar Markus				1 6		
Götzel Pasze				1 7 1/5		
Kessler Natan				1 5 6/6		
Iwanicla Mary					1 9 1/2	
Koza Szymon					1 8	
Baran Marya					1 8 1/4	
S lubert Józef					1 7	
Rosen Henne					1 7 1/4	
Hac ek Jan					1 8	
B rda Anna					1 8 1/2	
Suma		4 26	14 72	8 50 1/3	7 57	
przeciętne	sierpień 1860	1 6 1/2	1 1 1/7	1 6 1/4	1 8	
a zatem w	lipiec 1860	1 7	1 5 3/4	1 7 1/2	1 9	
	podnoszeniu się					
	spadaniu					